

است. رئیس‌جمهور تأکید کرد: حتماً به دنبال رفع تحریم‌های ظالمانه خواهیم بود، البته حتماً سفره مردم و اقتصاد را شرطی نخواهیم کرد و آن را به اراده بیگانگان گره نخواهیم زد. آیت‌الله رئیسی کسری بودجه، ثبات بازار سرمایه و بورس، کنترل تورم و گرانی‌ها، آب و برق و کرونا را از جمله مسائل فوری و ضروری که از امروز دولتمردان دولت دوازدهم خسته نباشید عرض می‌کنم، اما کارهای بسیاری هست که از امروز پیش پای دولت است.

رئیس‌جمهور ادامه داد: یک برنامه تحولی آتی، فوری و کوتاه‌مدت با نگاه به مسائل پیش‌رو تنظیم کرده‌ایم که حدود ۱۰ مسأله محوری در آن وجود دارد و دولت از امروز با آنها مواجه است. مسائل شناسایی شده و به مردم اطمینان می‌دهم که هم مسائل خوب شناخته‌شده و هم راهکارهای مسائل از نگاه کارشناسان، خبرگان و صاحب‌نظران شناسایی شده است. ان‌شاءالله این کار با قوت دنبال می‌شود و به‌صورت فوری و آتی، به مسائلی که پیش‌پای دولت است، رسیدگی خواهد شد.

آیت‌الله رئیسی تصریح کرد: برنامه تحولی ۴ساله دولت سیزدهم، بزودی در اختیار نخبگان، اندیشمندان و صاحب‌نظران قرار خواهد گرفت و از نظر همگان بهره‌مند خواهیم شد. این برنامه زمینه و بستر اجرای برنامه توسعه هفتم کشور خواهد بود.

امید آن داریم که در این برنامه تحولی همه دغدغه‌مندان بدون نگاه به خط، جناح و گروه سیاسی، بدون نگاه به اینکه از کدام قوم و قبیله و در کدام دانشگاه و حوزه هستند، همه فرهیختگان و دلسوزان نقش آفرینی کنند .

راه برون رفت از مشکلات وجود دار

رئیس‌جمهور اضافه کرد: ما از اصحاب «ما می‌توانیم» هستیم. یقین داریم با همه موانع و مشکلاتی که در پیش‌رو وجود دارد، راه برای برون‌رفت از این مشکلات کاملاً وجود دارد و اراده جدی برای رفع مشکلات بحمدالله وجود دارد و ملت عزیز، جوانان برومند و نیروی انسانی کارآمد ان‌شاءالله این وضعیت را متحول خواهند کرد.

وی ابراز امیدواری کرد که با نگاه همه صاحب‌نظران و فرهیختگان وضعیت به نفع مردم و به نفع ارزش‌های انقلاب اسلامی و آنچه مورد توجه رهبری معظم انقلاب، مردم عزیز، خانواده معظم و مکرّم شهدایان و ایثارگران و فرهیختگان است تغییر کند و گفت: ضمن پاسداشت همه خدماتی که تاکنون انجام شده، امیدواریم گام‌های ماندگاری با استفاده از همه تجربیات و اندوخته‌هایی که امروز پیش‌روی ما وجود دارد، برداشته شود. رئیس‌جمهور افزود: در پایان سخن عرضه می‌دام، پروردگار تو خوب می‌دانی، حضور من در این عرصه به عنوان یک طلبه خدمتگزار با چه انگیزه‌ای صورت گرفت. اگر نبود خدمت به مردم، اگر نبود امید برای ایجاد گشایش، اگر در یک کلمه امید این مستلزم تحقق فرازهای بلند بیانیه گام دوم خواهد بود.

برنامه دولت تحول است

آیت‌الله رئیسی با بیان اینکه آنچه مردم از دولت جدید خواستند تحول است، تصریح کرد: این تحول برای کشور اجتناب‌ناپذیر است. باید این تحول اتفاق بیفتد. برنامه دولت، برنامه تحول است.

این تحول منکی به‌سند بسیار ارزشمند و ماندگار بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی است که مستند اقدامات دولت خواهد بود.

رئیس‌جمهور با بیان اینکه دلیل این مشکلات هم دشمنی دشمنان و هم مشکلاتی درونی است، گفت: وضعیت مشکلات اقتصادی و فرهنگی، مسألهٔ بیکاری و مسکن و دیگر مسائلی که امروز مردم نسبت به آن گله‌مند هستند، باید تغییر کند.

وی با اشاره به اینکه آنچه از همه بیشتر مشکل ایجاد کرده، علاوه بر آسیب دیدن سفره و کسب و کار مردم، آسبید به اعتماد مردم است، افزود: مردم دولتی خواستند که این آسیب

را جبران کند و اعتماد را به مردم بازگرداند و فاصله بین ملت و دولت را کاهش دهد. رابطه بین ملت و دولت همواره می‌تواند بسیار گره‌گشا باشد. رئیس‌جمهور اظهارکرد: رابطه بین ملت و دولت تاکنون بوده و از این پس نیزاین رابطه خواهد بود تا به حل

اداری و رانت‌خواری‌ها و هرگونه ضد ارزش که هیچ‌گونه تناسبی با اساس انقلاب، نظام و ارزش‌ها در این کشور ندارد، پایان دهد.

گزارشی از شرایط اقتصادی به ارت رسیده

آیت‌الله رئیسی با تأکید بر ضرورت تغییر شرایط و وضعیت موجود، اظهارکرد: امروز با تورم بیش از ۴۴ درصد، رشد نقدینگی ۶۸۰ درصدی، ۳ برابر شدن بدهی‌های دولت از سال ۹۴ و کسری بودجه ۴۵۰ هزار میلیاردی مواجه هستیم و شرایط اقتصادی مردم را در وضعیت مناسبی نمی‌بینیم. رئیس‌جمهور با بیان اینکه دلیل این مشکلات هم دشمنی دشمنان و هم مشکلاتی درونی است، گفت: وضعیت مشکلات اقتصادی و فرهنگی، مسألهٔ بیکاری و مسکن و دیگر مسائلی که امروز مردم نسبت به آن گله‌مند هستند، باید تغییر کند.

وی با اشاره به اینکه آنچه از همه بیشتر مشکل ایجاد کرده، علاوه بر آسیب دیدن سفره و کسب و کار مردم، آسبید به اعتماد مردم است، افزود: مردم دولتی خواستند که این آسیب

را جبران کند و اعتماد را به مردم بازگرداند و فاصله بین ملت و دولت را کاهش دهد. رابطه بین ملت و دولت همواره می‌تواند بسیار گره‌گشا باشد. رئیس‌جمهور اظهارکرد: رابطه بین ملت و دولت تاکنون بوده و از این پس نیزاین رابطه خواهد بود تا به حل

و چه دیگر اعضای دولت، از جمله ابزارهای تحرک توان اجرایی کشور است. برگزاری شوراهای عالی، بویژه شوراهایی که دست‌کم ۷ سال تشکیل نشده بود، از دیگر تلاش‌های آیت‌الله رئیسی در این زمینه بود. جلسه با افسشار و گروه‌های مختلف، چه از سوی رئیس‌جمهور و چه معاون اول، اعم از بخش خصوصی و جوانان، نشان داد که دولت سیزدهم عزم جدی در توجه به ظرفیت‌های ملی و بومی دارد.

توانمندسازی افسشار متوسط و پایین جامعه

یکی از مهم‌ترین پروژه‌های دولت سیزدهم، حذف رانت‌های ناشی از ارز ۴۲۰۰ تومانی بود که اثرات آن در سفره ایرانیان دیده نمی‌شد. به واسطه حذف این ارز رانتی که دولت گذشته خود را ناتوان از اجرایی این سیاست ملی می‌دانست، به‌صورت واحدهای تولیدی و غیرمستقیم، حمایت‌های بسیاری از افسشار مختلف جامعه، بویژه افسشار نیازمند و متوسط به عمل آمد. چند

«ایران» ویژگی‌های رئیس‌جمهور سیزدهم در حکم تنفیذ رهبر انقلاب را بررسی می‌کند

بار سنگین امانت

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای در حکم تنفیذ رأی ملت ایران در انتخابات ۱۴۰۰ و انتصاب آیت‌الله رئیسی به عنوان رئیس‌جمهور اسلامی ایران، ویژگی‌هایی برای رئیس‌جمهور منتخب برشمردند که در کمتر حکم تنفیذی دیده شده است.
مروری بر ویژگی‌ها و خصایصی که رهبر انقلاب برای رئیس‌جمهور منتخب برشمردند، هم نشان دهنده نوع شناخت معظم له از سید ابراهیم رئیسی است و هم بیانگر بار سنگین امانتی است که آیت‌الله رئیسی در دوره مسئولیت خود به عنوان رئیس‌جمهور بردوش دارد.
به عبارت دیگر، شخصیتی که در خردادماه ۱۴۰۰ توانست آرای اکثریت ملت ایران را به خود اختصاص دهد، دارای ویژگی‌هایی بوده که مورد اشاره رهبر انقلاب قرار گرفته است.
اما مسأله مهم‌تر، ضرورت تداوم این ویژگی‌ها و چه بسا کسب و تقویت شاخص‌های دیگر، آن هم در طول دوره مسئولیت است. چرا که آنچه در اینجا محل توجه است، جایگاهی به نام ریاست‌جمهوری اسلامی ایران است: نظامی که دارای شاخص‌ها و ملاک‌هایی متفاوت از نظام‌های سکولار بوده و این شاخص‌ها آن را متمایز از دیگر نظام‌های سیاسی در دنیا می‌کند.

ویژگی‌های رئیسی در حکم رهبر انقلاب

رهبر معظم انقلاب در حکم تنفیذ، رئیس‌جمهور منتخب را «شخصیتی مردمی و عالیقدر از تبار سیادت و علم و مزین به پرهیزکاری و خردمندی و دارای سوابق درخشان مدیریت» توصیف کردند که به فرموده معظم له، «عزم

راسخ خود را بر پیمودن مسیر نورانی انقلاب که مسیر عدالت و پیشرفت و آزادی و عزّت است نشان داد.»
حضرت آیت‌الله خامنه‌ای، در ادامه، با اشاره به ظرفیت‌ها و ضرورت‌های روز کشور برای پیشرفت، تحقق این رویکردها را نیازمند مدیریتی توصیف کردند که «با مشی فرهنگی خردمندانه، مسیر اعتلای مادی و معنوی ملت ایران را هموار» کند.
معظم له، در فرراز پایانی این حکم، بار دیگر به ویژگی‌های رئیس‌جمهور منتخب اشاره کرده و وی را «عالم فرزانه و خستگی‌ناپذیر و کارآزموده و مردمی» توصیف و تأکید کردند که «رای ملت و تنفیذ اینجانب تا هنگامی است که مشی همیشگی ایشان در پیمودن صراط مستقیم اسلام و انقلاب ادامه داشته باشد، که به فضل الهی چنین خواهد بود؛ ان‌شاءالله.»

سوابق رئیسی در مسئولیت‌های مختلف

رهبر انقلاب، آیت‌الله رئیسی را شخصیتی دارای سوابق درخشان توصیف کردند. به نظر می‌رسد این امر، ناظر بر مسئولیت‌های متنوع، متعدد و خطیری باشد که رئیس‌جمهور منتخب از ابتدای انقلاب برعهده داشته است. در سال‌های فعالیت در انقلاب، دادستانی کرج، نخستین مسئولیت آیت‌الله رئیسی در نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران بود. در سال ۱۳۶۴ به سمت دادستان تهران و در سال ۱۳۷۲ به عنوان رئیس سازمان بازرسی کل کشور منصوب شد که تا ۱۳۸۳ عهده دار این سمت بود. معاون اول قوه قضائیه، دادستان کل کشور،

که رهبر

انقلاب برای

رئیس‌جمهور

منتخب

برشمرند،

هم نشان

دهنده نوع

شناخت

معظم له از

رئیس‌است

و هم بیانگر

بار سنگین

امانتی است

که آیت‌الله

رئیس‌

در دوره

مسئولیت

خود به عنوان

رئیس‌جمهور

بردوش دارد

نگاهی مقایسه‌ای به احکام تنفیذ رهبر معظم انقلاب برای رؤسای جمهور ادوار نهم تا سیزدهم

حکمی که تشریفاتی نیست

عبور موفق نظام جمهوری اسلامی از آزمون دیگری، مقام‌عظم رهبری بدون استثنا به تقدیر از حضور و مشارکت سیاسی مردم و به نمایش در آمدن حاکمیت رأی مردم بر اداره امور کشور و به عبارتی به دفاع و تقویت دیگریاره عنصر جمهوریست نظام در مقابل همه نظراتی که این مهم را در حاشیه‌گیری می‌تابند، پرداخته‌اند.

از جمله ایشان در متن حکم تنفیذ احمدی‌نژاد برای ریاست جمهوری نهم صریح داشتند: «انتخابات نهم سیلی ملت ایران را در دشمنانی بود که در مسداسالاری برارخته از ایمان اسلامی را برهم‌زننده جادوی تبلیغاتشان بر ضد اسلام می‌دانند و درخشش این ستاره را بر پیشانی نظام اسلامی برنمی‌تابند.»
همچنان که در حکم تنفیذ آیت‌الله رئیسی در توصیف حضور مردم در انتخابات ریاست جمهوری تأکید داشتند: «ملت عظیم الشّان در شرایطی پیچیده و دشوار، با حضور پُررمعنا و عزّت‌آفرین خود، حاکمیت رأی مردم بر اداره امور کشور را نمایان ساخت.»

بنی‌صدر به ریاست جمهوری که زاویه داشتن نظراتش با برخی آرمان‌های انقلاب برای امام(ره) آشکار بود، حکم ریاست او به احترام و همراهی با رأی مردم تنفیذ شد.
این حال آغاز شدن متن حکم تنفیذی که از سوی بنیانگذار انقلاب تقریر شد با این جمله که «من یک کلمه به آقای بنی‌صدر تذکر می‌دهم، که آن یک کلمه تذکر برای همه است: حبّ الدنیا رأس کلّ خلیفه» و در ادامه آن متنی که یکسره تذذیر بود از دچار نشدن به «ضعف نفس» و مرتکب نشدن به «مخالفت و نداشتن» نشان داد که اگرچه حکم ولی فقیه برای تنفیذ رئیس‌جمهور متنی است که بر اساس آداب مشترکی تقریر می‌شود اما محتوای آن به تناسب فرد منتخب و مسائلی که در هر مقطع زمانی برای کشور اهمیت و ویژگی یافته‌اند، متفاوت بوده است و از این حیث متن احکام تنفیذ را به متونی قابل مقایسه و تدبیر تبدیل می‌کند.
بر همین اساس و به مناسبت سالگرد تنفیذ ریاست جمهوری آیت‌الله سید ابراهیم رئیسی، با نگاهی مقایسه‌ای مروری داریم بر احکام تنفیذی که برای رؤسای جمهور ادوار نهم تا سیزدهم یعنی آقایان محمود احمدی‌نژاد، حسن روحانی و سید ابراهیم رئیسی صادر شده است.

فصل مشترک احکام تنفیذ

در میان احکامی که برای رؤسای‌جمهور دولت‌های نهم تا سیزدهم صادر شده است پس از شکرگزاری از قادر متعال برای

سیاسی

«ایران» ویژگی‌های رئیس‌جمهور سیزدهم در حکم تنفیذ رهبر انقلاب را بررسی می‌کند

بار سنگین امانت

تولیت آستان قدس رضوی و عضویت در مجمع تشخیص مصلحت نظام به حکم رهبر انقلاب، از دیگر سمت‌های آیت‌الله رئیسی بود. عضویت در دوره‌های چهارم و پنجم مجلس خبرگان رهبری، از دیگر مسئولیت‌های آیت‌الله رئیسی است که با رأی مردم حاصل شد.

ساده زیستی و مبارزه با فساد

رهبر انقلاب همچنین به پرهیزکاری و خردمندی رئیسی اشاره کردند که به نظر می‌رسد ناظر بر تجربه‌های مدیریتی او، بویژه در قوه قضائیه و آستان قدس رضوی است. واقعیت این است که در دوره مدیریت آیت‌الله رئیسی در قوه قضائیه، سند تحول، به عنوان یکی از مهم‌ترین برنامه‌های تحولی این دستگاه عظیم قضایی، تدوین و اجرا شد. اجرای این سند، چنان مورد توجه کارشناسان و حتی رهبرانقلاب قرار گرفت که معظم له، در دوره‌های مدیریتی پس از آیت‌الله رئیسی نیز، خواستار توجه و اجرایی این سند تحولی شدند. استفاده از جوانان و نخبگان و نیز استفاده از نظرات کارشناسان حوزه مختلف در حوزه قضایی، تجربه دیگر آیت‌الله رئیسی بود که البته در دوره ریاست جمهوری نیز به عنوان یکی از دستاوردهای جدی دولت مورد توجه قرار گرفته است. در این میان، واقعیت دیگر این مسأله است که به رغم مسئولیت‌های سنگین و جدی آیت‌الله رئیسی در جمهوری اسلامی ایران، مشی زندگی او، همچنان به دور از اشرافیگری بوده است.

مسئولیت سنگین رئیسی در دوره ریاست جمهوری

یکی از نکات مهم در متن حکم تنفیذ

و «دارای سوابق مجاهدت صادقانه در صحنه‌های گوناگون» استفاده کردند و رئیس‌جمهور منتخب را «شجاع و سختکوش و هوشمند» معرفی کردند.

در حکم تنفیذ حسن روحانی برای دوره یازدهم او شخصیتی دانشمند و کارآزموده میدان‌های گوناگون و دارای سوابق جهادی متعدد و ممتخر به حضور در مسئولیت‌های دینی و سیاسی توصیف شد و حال آنکه در حکم تنفیذ او برای دوره دوازدهم به خطاب «دانشمند محترم» اکتفا شد.

شاید اوج اعتماد و اقبال را باید در تعابیر رهبر معظم انقلاب برای توصیف سید ابراهیم رئیسی جست‌وجو کرد. چه اینکه ایشان در دو فرزاز از حکم انتصاب آیت‌الله رئیسی به ریاست جمهوری به بیان ارزبایی شان او در یک جا پرداخته و رئیس‌جمهور منتخب را در یک جا «شخصیتی مردمی و عالیقدر از تبار سیادت و علم و مزین به پرهیزکاری و خردمندی و دارای سوابق درخشان مدیریت» و دارای «عزم راسخ بر پیمودن مسیر نورانی انقلاب یعنی مسیر عدالت و پیشرفت و آزادی و عزّت» توصیف کردند و در فرزای دیگر تعبیر «عالم فرزانه و خستگی‌ناپذیر و کارآزموده و مردمی» را به برادر کردند.

تیین خط قرمزها و توصیه برای خط مشی اداره کشور

بخش مهم دیگر از متن احکام تنفیذ ریاست جمهوری در این ادوار پنج گانه به تبیین آنچه باید مورد دقت و احتراز قرار گیرد و در عین حال توصیه‌های بنیادین برای تعیین خط مشی قوه اجرایی کشور اختصاص دارد: توصیه‌هایی که در لابه‌لای جملات مکتوبند. بر همین اساس در حکم تنفیذ رئیس‌جمهور نهم بهره‌گیری از مدیران تازه نفس، تعهد به خدمتگزاران و رفح و محرومیت و مبارزه با فساد، منش مردمی و ساده‌زیستی در سیاست داخلی و دفاع از حقوق ملت و ایستادگی در برابر مستکبران و تلاش سازنده «آزود» مقدمه‌ای برای توصیه قرار گرفت و رئیس‌جمهور به اخلاص در عمل و بهره‌گیری از ظرفیت عظیم انسانی کشور توصیه شد. مسیری که در دوره هم با تعبیر رهبری از انتخاب مردم به ماثبه رأی

به گفتمان انقلاب اسلامی، استکبارستیزی و ایستادگی شجاعانه در برابر سلطه‌طلبان بین‌المللی و رأی به مبارزه با فقر و فساد و تبعیض و مبارزه با اشرافیگری و رأی به کار و تلاش و یقعه و خستگی‌ناپذیر مورد تأکید قرار گرفت.

حسن روحانی رئیس‌جمهور دولت‌های یازدهم و دوازدهم نیز که با محور شعارهایش بر مذاکره و تمرکز بیشتر بر سیاست خارجی قرار داشت به همین مناسبت در دور نخست به «دفاع از حقوق ملت و ایستادگی در برابر زورگویی و مستکبران» و «بهره‌گیری از ظرفیت‌های عظیم و دستاوردها و تجارب متراکم کشور» توصیه شد و دولت دهمش را که پس از تصویب برجام و در عین حال اجرایی نشدن تعهدات طرف‌های غربی آغاز می‌شد با این تذکر آغاز کرد که «مطمئن باشند که ملت غیور و شجاع و خمتگزاران کشور را در دشواری‌ها و در مقابله با زورگویی‌ها و زیاده‌خواهی‌های استکبار تنها نخواهد گذاشت» و «هفت خود را متوجه استقرار عدالت و جانبداری از محرومان مستضعف و اجرای احکام اسلام ناب و تقویت وحدت و عزّت ملّی و توجه به توانمندی‌ها و ظرفیت‌های عظیم کشور نمایاند.»
تخلل دولت یازدهم در اجرایی کردن برنامه اقتصاد مقاومتی و توجه به موضوع اشتغال و تولید داخلی نیز موضوعی بود که در یادآوری و تأکید ویژه رهبر معظم انقلاب به این موارد در فرزای از حکم بازتاب داشت.

همچنان که وضعیت کشور در ماه‌های منتهی به آغاز ریاست جمهوری آیت‌الله رئیسی در این بخش از حکم تنفیذ مقام معظم رهبری برای او تجلی یافت: «امروز میهن عزیزمان، تشنه خدمت و آماده حرکت جشعی در همه عرصه‌ها و نیازمند مدیریت باکفایت و جهادی و دانا و شجاع است که بتواند توانمندی‌های آشکار و نهفته ملت، بویژه جوانان را که بسیار فراتر از مشکلات است، بسیج کرده و به میدان کار و تلاش سازنده «آزود» مقدمه‌ای برای توصیه به رفع موانع تولید، تقویت پول ملی، رفع مشکلات اقتصادی افسشار معیف که سرلوحه عمل دولت سیزدهم در اقتصاد، سیاست و خارجی قرار گرفتند.»